

BK BIRLA CENTRE FOR EDUCATION

SARALA BIRLA GROUP OF SCHOOLS
SENIOR SECONDARY CO-ED DAY CUM BOYS' RESIDENTIAL SCHOOL
ANNUAL EXAMINATION 2024-25

SANSKRIT

Class :VII

Date : 21.03.2025

उत्तर-पत्रक

Duration : 3 Hrs

Max. Marks: 80

खण्ड. क. अपठित गद्यांश

प्रश्न.1. निम्नलिखित अपठित गद्यांश पठित्वा एतदाधारित प्रश्नानाम् उत्तराणि चित्वा लिखत ।

i- एक वाक्येन उत्तरत – (केवलं प्रश्नद्वयम्)

क. सिंहः

ख. मूषकः

ग. उच्चैः

2

ii- पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत – (केवलं प्रश्नद्वयम्)

क. मूषकः निवेदयति मां मा मारय अहं ते सहायता करिष्यामि।

ख. सिंहः हसन् अवदत् लघुमूषकः मम सहायता कथं करिष्यति ?

4

iii- उचितम् उत्तरं चित्वा लिखत – (केवलं प्रश्नद्वयम्)

क. दन्तैः

ख. गुहायां

ग. मूषकः

2

खण्ड. ख. व्यावहारिक व्याकरण

प्र.2. विकल्भेयः उचितम् उत्तरं चित्वा लिखत ।

i. ख. द्वौ

ii. ख. त्वरणीयम्

iii. घ. एकः

iv. ग. घात्वा

v. ख. नवानि

vi. ख. वे सब देखें

6

प्रश्न.3. विकल्भेयः उचितम् उत्तरं चित्वा लिखत –

i. ग. अहम्

ii. ग. जयपुरदर्शनम्

iii. घ. अगायम्

iv. ग. आस्व

4

प्रश्न. 4. अधोदत्तानां लड.लकारस्य प्रश्नानाम् उत्तरं एकदेन लिखत ।

क. एकस्मिन् वृक्षे खगाः अवसन् ।

ख. गृधः खगशिशूनां रक्षणम् अकरोत् ।

ग. अहं गृहम् पुस्तकं अनयम् ।

घ. मार्जारं दृष्ट्वा गृधः अपृच्छत् – त्वम् किमर्थम् आगच्छः ।

4

प्रश्न. 5. निर्देशानुसारं उत्तरत – (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्)

i. 'गृधः' शब्दस्य अर्थः गिद्ध अस्ति ।

ii. 'श्रोतुम्' शब्दस्य अर्थः सुनने के लिए अस्ति ।

iii. 'धर्मपरायण' शब्दस्य अर्थः धार्मिक अस्ति ।

iv. 'सततम्' शब्दस्य अर्थः लगातार अस्ति ।

v. 'पालयत' शब्दस्य अर्थः पालन करना अस्ति ।

4

प्रश्न. 6. निम्नलिखितानां शब्दानां वर्ण-विच्छेदं कुरुत –

क. वचसा – व् + अ + च् + अ + स् + आ

ख. वदनीयम् – व् + अ + द् + अ + न् + ई + य् + अ + म्

2

प्रश्न. 7. गम् (जाना) धातोः लृट् –लकारस्य (भविष्य काल) रूपं लिखत ।

पुरुषः एकवचनम् द्विवचनम् बहुवचनम्

अन्यपुरुषः गमिष्यति गमिष्यतः गमिष्यन्ति

मध्ययमपुरुषः गमिष्यसि गमिष्यथः गमिष्यथ

उत्तमपुरुषः गमिष्यामि गमिष्यावः गमिष्यामः

3

प्रश्न. 8. उकारान्त-पुल्लिङ्ग- 'साधु' शब्दस्य रूपं लिखत –

विभक्तिः एकवचनम् द्विवचनम् बहुवचनम्

5

प्रथमा	साधुः	साधू	साधवः
द्वितीया	साधुम्	साधू	साधून्
तृतीया	साधुना	साधुभ्याम्	साधुभिः
चतुर्थी	साधवे	साधुभ्याम्	साधुभ्यः
पंचमी	साधोः	साधुभ्याम्	साधुभ्यः
षष्ठी	साधोः	साध्वोः	साधूनाम्
सप्तमी	साधौ	साध्वोः	साधुषु
सम्बोधनम्	हे साधो!	हे साधू!	हे साधवः!

- प्रश्न. 9. अधोलिखितं पठितं गद्यांश पठित्वा प्रदत्त प्रश्नानाम् उत्तराणि चित्वा लिखत – 5
- i- क. अध्यापकः ii- ग. एकत्रिंशत्
iii. ख. समर्थस्य iv. घ. रत्न
v. ग. उपवनम्

खण्ड. ग. साहित्य कौशल

- प्रश्न. 10. एकपदेन उत्तरत लिखत। (केवलं पंचप्रश्नाः) 5
- i. विद्यालये क्रीडाः महोत्सवः आसीत् ।
ii. वचसा सततम वदनीयम् ।
iii. जनाः रोगैः पीडिताः सन्ति ।
iv. गृधः वृद्धः आसीत् ।
v. विद्या हीनाः न शोभन्ते ।
vi. 'हन्तुम्' शब्दे हन्+तुमुन् प्रकृति प्रत्ययः अस्ति ।

- प्रश्न. 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत – 6
- क. वृक्षात् पर्णं जले पतति ।
ख. चटका पिपीलिका च मित्रता बलवती अवसताम् ।
ग. छात्रजीवने व्यायाम् परम् आवश्यकी विद्यते ।

- प्रश्न. 12. क्रियापदानि लोट्लकारे परिवर्त्य वाक्यानि पुनः लिखत – 4
- क. ताः स्त्रियः ओदनं पचन्तु ।
ख. यूयं स्वदेशं गच्छत ।
ग. आवां संस्कृतं लेखं लिखाव ।
घ. वयं वायुयानं रचयाम् ।

- प्रश्न. 13. संस्कृतभाषायाम् अनुवादं कुरुत – (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) 4
- क. विद्याधनं सर्वप्रधानमं धनम् अस्ति ।
ख. अहम् क्रिडत्वा पठामि ।
ग. मित्रं शत्रुं च व्यवहारेण जायते ।
घ. खगाः आकाशे उड्डयन्ति ।
ङ. विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ।

खण्ड. घ. लेखन कौशल

- प्रश्न. 14. पाठ्यपुस्तकात् कौडिप द्वौ श्लोकौ लिखत – 5
- छात्रस्य स्वविवेकानुसारं

- प्रश्न. 15. कश्चिद्विषयं एकस्मिन् विषये विज्ञापनं रचयत। 5
- छात्रस्य स्वविवेकानुसारं

- प्रश्न. 16. अनुच्छेदलेखनं करोतु – (केवलमेकं प्रश्नं) 5
- छात्रस्य स्वविवेकानुसारं रचितानि शुद्धं पंच वाक्यानि

- प्रश्न. 17. अधोदत्तस्य चित्रस्य वर्णनं कुरुत – 5
- मंजूषायां दत्तैः शब्दैः रचितानि शुद्धं पंच वाक्यानि
